

На основу члана 46. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ број 129/07 и 83/2014 – др.закон), члана 64. Статута општине Неготин („Сл. лист општине Неготин“ број 9/2015-пречишћен текст), члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС“ број 10/13, 142/14 и 103/2015), а у вези члана 37. и 40. Одлуке о буџету општине Неготин за 2016. годину („Сл.лист општине Неготин“ број 27/2015), Решења о давању претходне сагласности на Предлог програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за подручје територије општине Неготин за 2016. годину, које је донело Министарство пољопривреде и заштите животне средине број: 320-00-02683/2016-09 од 31.03.2016. године, и члана 3. и 25. Пословника о раду Општинског већа општине Неготин („Сл. лист општине Неготин“, број 23/2008 и 35/2014), Општинско веће општине Неготин, на седници одржаној дана 13.04.2016. године, донос и

# ПРОГРАМ МЕРА ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ НЕГОТИН ЗА 2016. ГОДИНУ

## I

### АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

#### 1.1.1. Географске и административне карактеристике

Општина Неготин представља природну географску целину, економски повезан простор који поседује изграђену комуникацију међу 38 насељених места, са Неготином као урбаним насељем градског типа које представља гравитациони, просторни, економски и историјски и административни центар.

Одликује је добар географски и стратешки положај, обзиром да се налази на тромеђи трију држава, Србије, Бугарске и Румуније. Налази се у равници окруженој планинама Мироч, Црни Врх и Дели Јован, са једне и Дунавом и Тимоком са друге стране. Укупна површина општине Неготин, односно територија општине Неготин износи 1.089 км<sup>2</sup> (1,23% од укупне површине територије Републике Србије и 31,08% површине Борског округа) и обухвата 39 насељених места са 42 катастарске општине („Општине и региони у Републици Србији“, 2011., Републички завод за статистику). Број становника по попису становништва из 2011. године износи 37.056. Од укупног броја становника у селима живи 20.174 становника, док је у граду Неготину 16.882 становника. У иностранству живи и ради 12.623 лица. Имајући у виду чињеницу о броју становника и просечну густину насељености од 34 становника/км<sup>2</sup> може се закључити да се територија општине Неготин може посматрати као рурална територија.

Општина Неготин се граничи на северу са општином Кладово, северозападно и западно са општином Мајданпек, југозападно са општином Бор, јужно са општином Зајечар, југоисточно и источно са Републиком Бугарском у дужини од 41км и североисточна граница је са Републиком Румунијом у дужини од 35,5км током међународне реке Дунав. Дужина државне границе сувоземне износи 31км, а водене 45,5км.

#### 1.1.2. Природни услови и животна средина

Општина Неготин спада у подручја која су натпркосечно богата обрадивим пољопривредним површинама. Укупно има 70.341 ha пољопривредног земљишта, што чини 64,5% укупног земљишта, односно 61.123 ha обрадивог. Од ових површина сада се обрађује око 25.000 ha. Због изузетно ниске надморске висине града Неготина од 28

м има специфичну климу са веома топлим летима (преко 200 сунчаних дана) и врло хладним и оштрим зимама.

Карактеристике рељефа овога простора, као последица геолошке грађе, тектонских и езогених процеса, могу се исказати висинским областима и експозицијом, као показатељима релевантним за валоризацију кроз коришћење земљишта.

Према висинским зонама, терен се може грубо поделити на три целине:

- зона са надморским висинама испод 300m. Ово су висине које преовлађују на овом простору (преко 70%, односно 785 km<sup>2</sup>)
- зона са 300-800m (297 km<sup>2</sup>, односно око 27%)
- зона са висинама преко 800m (само око 0,6% или 7 km<sup>2</sup>).

Према конфигурацији терена разликују се две области брдско-планинска и равничарска. У структури нагиба терена преовлађују благи нагиби (до 5% и 5-10%), што се позитивно одражава на повољности за пољопривредну производњу (мала деградација земљишта ерозионим процесима).

Географски положај и карактеристике рељефа условљавају извесне специфичности у погледу климе општине Неготин. Налази се у зони умерено – континенталне климе. Средња годишња температура износи око 11 степени C°, најтоплији месец је јули са око 23°C а најхладнији је јануар са -1°C средње температуре. Присутне су велике разлике између максималних и минималних температура, што је одлика континенталне климе. Подручје општине Неготин карактерише велики број сунчаних дана у току године, чак 265, што Неготин сврстава у један од најисплатљивијих простора за постављање соларних паркова и коришћење соларне енергије. На подручју општине Неготин налази се један од најзначајнијих капацитета за производњу енергије, пре свега хидроелектрана "Ђердап 2".

Подручје општине Неготин се одликује веома хетерогеним геолошким саставом. Због разноврсности геолошке подлоге, заступљене су и различите врсте земљишта. Према педолошкој карти басена Тимока, на територији општине Неготин, најзатупљенији тип земљишта је смоница и то на територији села Душановац, Самариновац, Прахово, испод села Кобишница и Буковче, између села Михајловац и Слатина, као и на деловима територије других села. У околини града Неготина и села Милошево, Кобишница, Буковче, па све до Тимока и Дунава, заступљена је ритска црница која је образована на остацима ритова и бара. Пескуша је заступљена на Кобишничком платоу, на територији села Радујевац и Прахово, а алувијални наноси директно прате речне токове. У брдскoplанинском подручју су заступљена смеђа кисела и лесивирана земљишта и у мањој мери псевудолеј. Најпродуктивније земљиште је смоница, што значи да је територија општине Неготин веома погодна за пољопривреду. Најплоднији део је Неготинска низија која заузима укупну површину од 26.000 ha , налази се на надморској висини од 37 m, има услове за све пољопривредне културе, и има услове за наводњавање због близине Дунава и мањих водотокова. Спроведена је прва фаза одводњавања на површини од око 7000 ha. Отпочела је изградња система за наводњавање дела низије са постојеће пумпне станице ИХП Прахово којим би се наводњавало око 1100 ha.

Од површинских вода на територији општине Неготин најзначајнији је Дунав, који је источна граница општине и река којој гравитирају све остале воде. Хидролошки, на другом месту по важности је Тимок а затим Слатинска, Замна, Јасеничка и Сиколска река које настају на крајњем западу општине испод врхова Мироча, В. Гребена и Дели Јована и дренирајући око 90% проучаваног простора уливају се у Дунав и Тимок. Основне особине воде Дунава које су од значаја за становнике Крајине и које изазивају одговарајуће промене у њој су пронос наноса (због Ђердапа II), квалитет и температура воде (риболов, туризам), лед (саобраћај).

Површине под шумама су углавном концентрисане у западним и северозападним брдским деловима територије општине. Највиши делови су обрасли буковим шумама, док се храстове шуме налазе у обраслим деловима испод букових. Без обзира на то да ли је функција шума производна или заштитна, може се рећи да постоји велика разноликост (буква, храст, граб, јасен, врба и топола) у погледу врста дрвећа на овој територији. Учешће површина под шумом у укупној површини неготинске општине

износи 25%. Од укупне површине под шумама, највећи део површина је у приватном власништву (83% површина), док на осталих 17% газдују „Србијашуме“, преко Шумске управе Неготин, Шумског газдинства „Тимочке шуме“ из Больевца. Постоји тренд повећања површине под шумама због депопулације села и напуштања пољопривредне производње.

У склопу ливадске вегетације присутан је велики број врста лековитог биља, односно врста које представљају сировину за производњу лекова и козметичких препарата (пелен, велебиље, хајдучица, камилица, кичица, кантарион...). У неким сеоским подручјима присутна је традиција у сакупљању ових сировина, али постоји недостатак прерадних капацитета (сушара или погона за екстракцију)

## СТАЊЕ И ТРЕНДОВИ У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈИМА

### 1.1.3. Демографске карактеристике и трендови

Становништво као основна претпоставка привредног развоја је анализирано са циљем да се утврди да ли постоји адекватан људски потенцијал за диверзификацију руралне економије. Основна карактеристика становништва ове територије је дуга традиција у бављењу разним видовима пољопривредне производње. У социолошком смислу становништво је привржено традиционалним вредностима и очувању обичајног наслеђа. Према попису становништва из 2011. године, на територији од 1.089 km<sup>2</sup> живи 37.056 становника, што чини 0,52% популације Републике Србије. Просечна густина насељености је 34 становника на 1 km<sup>2</sup>.

Просек коришћеног пољопривредног земљишта износи само 6,54 ha по пољопривредном газдинству, што је за 20,11% више него национални просек.

Статистика показује да је у периоду 2002.-2011. године, забележен пад броја становника у општини Неготин за 6.362 становника. Од тог броја, 5.486 је смањење становника у сеоским срединама, а 876 у градској средини. Одлив становништва због економских миграција је константан и нема реверзибилан ток тако да је потребно дефинисање посебних мера социјалне политике на националном и локалном нивоу како би се демографско пражњење простора изазвано овим процесима зауставило или ублажило. Општина Неготин је карактеристична и по великом броју становника која су на привременом раду у иностранству и који представљају условно потенцијалне инвеститоре за одређене пројекте али и ограничавајући фактор због демографског пражњења простора. Највећи број становника у овој категорији живи и ради у земљама Европске уније.

### 1.1.4. Диверзификација руралне економије

Укупна запосленост у свим областима делатности (годишњи просек у 2011. години) на подручју општине Неготин била је 6.422 лица (4.887 у друштвеном и 1.535 у приватном сектору). Ако посматрамо запосленост по делатностима запажа се да је највећи број запослених у здравству и социјалном раду, у образовању, затим у производњи електричне енергије и гаса, прерађивачкој индустрији, трговини, саобраћају. Запослених у делатности рибарства није било.

Структура незапослених лица према квалификацијама није се значајније мењала. Највећи број незапослених је неквалификованих лица, затим лица са IV степеном стручне спреме, са III, II, VI, VII, ВСС. Учешће жена у неквалификованој радној снази је највеће и износи 48,9%.

У структури незапослених лица према полу највеће учешће имају мушкирци 52,21%.

Богато културно наслеђе које укључује разноврсне туристичке мотиве почев од археолошких налазишта из доба Неолита, преко остатака Римске културе (археолошко налазиште Врело Шаркамен), средњевековних манастира (Буково, Вратна, Короглаш) до споменика из новије историје (градске цркве, комплекс Мокрањчеве куће...), заједно са развијеним културним, музичким и етно манифестацијама (Мокрањчеви дани, сусрети села...), чине Неготин атрактивном туристичком дестинацијом у области културног туризма Источне Србије.

### **1.1.5. Рурална инфраструктура**

Мрежу путева на територији општине Неготин чине: магистрални, регионални и локални путеви. Укупна дужина путне мреже на територији општине Неготин износи 453 км од чега 345 км са савременим коловозом. Најважнији комуникацијски правац представљају саобраћајнице највишег реда и то: магистрални пут број 24 и 25. Кроз општину Неготин магистрални путеви протежу се у дужини од 89 км. Регионална путна мрежа значајна је са становишта допуне магистралне мреже у погледу прихватања саобраћајних токова значајних за општину и шире подручје. Дужина регионалне путне мреже кроз општину Неготин износи 143 км од чега је 113 км са савременим коловозом.

Локална путна мрежа на територији општине Неготин обухвата 33 локална пута који као терцијалне саобраћајнице по важећим прописима спадају у категорију најнижег реда. Укупна дужина локалних путева износи 221 км с тим што 144 км има савремени коловоз.

**Железнички саобраћај**-На подручју општине Неготин, долином Тимока налази се траса пруге Ниш – Прахово. Пруга је нормалног колосека ширине 1.435 мм. Дужина пруге на целом потесу износи 184 км и 600 метара. Сеоска насеља која се налазе поред трасе пруге су Прахово, Кобишница, Мокрање, Вељково, Рогљево, Рајац и Браћевац.

**Речни саобраћај са луком** - Систем речног саобраћаја на подручју општине Неготин везан је за Дунав као међународни пловни пут и пристаниште које се налази на овом подручју. Дунав представља најважнију речну магистралу средње и југоисточне Европе, европски коридор и има огроман значај за међународну робну размену. Међу стратешким републичким приоритетима посебна пажња даје се развоју најзначајнијег речног коридора – Дунаву, односно развоју Коридора 7, дужине 2.500 км, који је део Трансевропског пловног пута (Рајна – Мајна – Дунав), и повезује Северно са Црним морем на укупној дужини од 3.505 км.

**Лука "Прахово"** се налази на десној обали Дунава (км 861), представља последњу излазну луку на територији Србије и налази се 4 км низводно од ХЕ "Ђердап" II. Повезана је железницом и друмским саобраћајницама са другим деловима Србије.

Постоји Регионални план управљања отпадом и склопљен је Споразум о заједничком управљању отпадом између ЈЛС Зајечар, Бор, Неготин, Кладово, Књажевац, Больевац и Мајданпек, чиме су локалне самоуправе уредиле циљеве и задатке у управљању комуналним отпадом, финансирање припремних активности, као и изградњу заједничког регионалног центра за управљање комуналним отпадом на локацији депоније "Халово".

**Хидрографску карту** општине Неготин чине следеће реке: Дунав (у дужини од 31 км), Тимок, Сиколска река, Јасеничка река, Слатинска река, Замна. У области водопривредне инфраструктуре најзначајнији радови везани су за:

-Заштиту од вода: преко територије општине Неготин протиче велики број површинских токова а због њиховог бујичног карактера ови водотокови на појединим деоницама наносе велику штету, пре свега пољопривредним површинама, тако да за већину ових водотокова постоје урађени пројекти њихове регулације. Такође, у сливовима ових река изражене су високе подземне воде, због тога је заштита од вода један од приоритетних водопривредних радова на територији Општине.

-Изградњу акумулација – система за наводњавање: У оквиру водопривредног развоја општине Неготин потребно је наставити са започетим радовима око наводњавања Неготинске низије.

-Мелиоративни канали: цела Неготинска низија, као и сам Неготин, су испресецани отвореним каналима чија је главна улога одвођење површинских и дренажних вода.

### **1.1.6. Пољопривредно земљиште**

Општина Неготин је богата плодним пољопривредним земљиштем. Под пољопривредним површинама је око 64,7% укупне територије Општине, у чијој структури доминирају оранице, паљњаци и површине под виноградима и воћњацима. Пољопривредне површине захватају 67.183,44 ha (извор података РГЗ), од чега су 57.950,21 ha обрадиве површине, а остало су паљњаци, трстици и неплодно земљиште.. Пољопривредно земљиште у државној својини износи 7906 хектара. Погодности за мелиорацију доприносе могућем унапређењу производње.

Општина Неготин спада у подручја која су натпркосечно богата обрадивим пољопривредним површинама. Од ових површина сада се обрађује око 23.896 ha под ратарским и повртарским културама, 471 ha под воћарским културама, 798 ha винограда и око 2.500 ha под вишегодишњим травама, што чини укупну површину која се обрађује од 27.665 ha (извор података: ПССС Неготин, 2016.). Процентуално обрађује се 41,18% од расположивог обрадивог земљишта. Најзаступљеније културе су: житарице на 10.000 стрна жита, кукуруз 6.500 ha и сунцокрет 5.500 ha. У задњих пар година на близу 440 ha се гаји поврће, развија се пластенички начин гајења поврћа. Проблем је уситњеност поседа на целој површини има око 459.000 катастарских парцела. Пољопривредно земљиште у државној својини даје се у закуп на основу урађеног Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта предвиђено за давање у закуп физичком, односно правном лицу за период који не може бити краћи од једне године нити дужи од 20 година.

У општини Неготин пројектом је предвиђено наводњавање око 13.950 ha. Тренутно је реализован пилот пројекат „Хидросистем за наводњавање Неготинске низије коришћењем постојеће пумпне станице ИХП Прахово“. Овај систем обухвата површину од 1.100 ha. До сада је изграђена главна цревна мрежа од 14 km и секундарна цревна мрежа у дужини од 5630 метара. Тренутно је тиме могуће наводњавати површину од око 550 хектара. За наставак реализације пројекта наводњавања Неготинске низије затражена су средства од Светске банке. Поступак је у току (извор података: ЈП Србијаводе).

### **1.1.7. Вишегодишњи засади**

**Виноградарство:** Према попису пољопривреде из 2012. године на територији општине Неготин површине под производно-активним виноградарским засадима износе 798 ha, што је 3,60% од укупне површине под виноградима у Републици Србији. Просечна површина под виноградом по газдинству је 0,37 ha (што је за 35% изнад просека у Србији). У сортименту су заступљене претежно винске сорте (715 ha или 89,60%), где доминирају сорте за квалитетна и врхунска вина. Стоне сорте обухватају 83 ha или 10,40% од укупних површина по виновом лозом у општини Неготин.

Виноградарство је најразвијеније у јужном делу општине (села Рогљевачко-рајачког виногорја), затим села Речка, Михајловац и Чубра. Захваљујући подстицајним средствима последњих година виноградарство и винарство постепено оживљава и долази до благог повећања површина, повећава се интерес за подизање нових засада, за регистрацију мини-винарија. У општини Неготин регистровано је 20 произвођача вина. Укупан број различитих вина (трговачких имена вина) која се производе је 84. У сортименту од винских сората доминирају:

- каберне совињон, гаме, мерло, рајнски ризлинг, шардоне, италијански ризлинг.

Поменуте сорте су најзаступљеније, а гаје се још:

- прокупац, црни бургундац, тамјаника црна, зачинак и др. (сорте за црвена вина)  
-совињон бели, мускат отонел, семијон, смедеревка, жупљанка и др. (сорте за бела вина). Парцеле су распарчане, углавном су то мање парцеле на више различитих места, а ређе веће површине на једном месту. Узгој грожђа је организован на велики број мањих виноградара, од којих се многи још увек нису регистровали као произвођачи вина по актуелном Закону о вину (као предузетници или правна лица) да би могли да производе вино за тржиште. Има и неколико "већих" производија, али доминирају мањи виноградари. Последњих година бележи се пораст регистрације мањих винарија

(предузетника) и таква тенденција ће се наставити у наредном периоду (са заоштравањем контроле пласмана вина на тржишту).

Постоји опасност да се сортна препознатљивост овог краја постепено губи, јер поред изузетних природних услова за узгој винове лозе потребно је нешто посебно чиме би се овај крај истакао на винској карти Србије. За општину Неготин то би требале бити тзв. аутохтоне сорте односно старе одомаћене сорте: Црна тамјаника, Багрина и Зачинак. У свету је присутна тенденција маркетинга сорти и вина који су специфични или карактеристични за дотичну област. Ту лежи и значајан потенцијал општине Неготин, јер не могу се много крајева похвалити са таквим карактеристикама. Међутим сем црне тамјанике остале две сорте у садашњем стању немају лепу будућност, Зачинак се јавља спорадично, док Багрине за сада нема у производњи сем пар старих и запуштених засада. Винарско тржиште све више захтева аутентична вина из појединих крајева. Интернационалне сорте за квалитетна и врхунска вина треба гајити и садити у даљој перспективи, али треба спречити губитак поменутих сората као и подстаћи задржавање ових сората пре свега у неготинском крају (ту значајну улогу има средња пољопривредна школа „Рајко Боснић“ у Неготину која поседује сортни матични засад сорте црна тамјаника за производњу калем-гранчица и калемова ове сорте). Значајан допринос очувању сорте има и Манастир Буково који у свом поседу има око 2 ha црне тамјанике.

Тренутно се ради на стварање бренда крајинских вина која би добила одређену препознатљиву ознаку (етикету) и ту ознаку би могла носити само квалитетна и врхунска вина од локалних производиоџача из општине Неготин, уз контролу агротехничких мера у винограду и крајњег квалитета вина.

Специфичност традиционалне производње вина у чувеним пивницама (Рогљево, Рајац и Смедеревац) које са својом атрактивном архитектуром, осим производних капацитета, представљају јединствен туристички потенцијал који може бити занимљив за више категорија туристичке клијентеле.

Удружење винара Неготинске Крајине основано је 2006. године и чине га водећи винари Неготинске крајине. Удружење се бави унапређењем виноградарства и винарства, ради на увођењу новог модела географског порекла, успостављање ознаке за вино по ЕУ „PDO/PGI“ систему географског порекла, са будућом ознаком географског порекла „Неготинска Крајина“. Удружења винара из Неготина је међу првим удружењима која су ушла у ову процедуру, схвативши да је удруживање један од најзначајнијих предуслова да се винарска делатност нашег региона подигне на један виши ниво.

**Воћарство:** Према попису пољопривреде из 2012. године на територији општине Неготин површина под воћним засадима је 471 ha, док је просечна површина под воћем по газдинству 0,31 ha (испод просека у Србији). Само 43,74% или 206 ha засада су интензивни засади, тј. у њима се примењују агротехничке мере, док је 265 ha екstenзивно. У структури коришћеног пољопривредног земљишта општине Неготин воћњаци чине 1,51%, што је око три пута мање од просека у Србији. Од воћних врста најзаступљеније су јабука (148 ha) и шљива (148 ha). Те две културе заузимају 62,84% воћњака у општини. Затим следе крушка (35ha; 7,43%), брескva (24ha; 5,10%) ивишња(24ha; 5,10%). Од ситног воћа заступљена је претежно купина (20ha; 4,25%). Заступљеност воћних врста у општини показује карактеристику рејонизације, тј. у брдско-северном делу општине доминира шљива (најчешће села Штубић, Плавна), у централном делу општине доминира производња и узгој превасходно јабуке, крушке, брескве, а потом и шљиве (најчешће села Карбулово, Видровац), вишња (Самариновац). Купина је најзаступљенија у селима Трњане, Поповица (уз један већи засад купине у атару села Самариновац). Сортимент већине поменутих врста (сем вишње) је претежно неадекватан садашњој ситуацији и захтевима на тржишту.

Код вишње претежна сорта је облачинска вишња, која је изузетно погодна за индустријску прераду.

У сортименту јабуке доминира ајдаред, сорта чије се гајење постепено напушта у развијеним воћарским земљама. Савремене сорте јабучастог воћа су мало заступљене и првенствено их има у појединим скорије подигнутим засадима. Задњих година показује

се тенденција садње интензивних засада са новим сортиментом: Златни делишес-Раиндерс, Ред чиф, Бребурн, Гала и др. Центар гајења је село Карбулово.

Један од приоритета у воћарству је осавремењивање сортимента и подизање савремених засада густе садње уз коришћење против-градне мреже и пуне агротехнике, како би пољопривредници што мање зависили од временских прилика. Подизање засада са садним материјалом са превременим гранчицама тзв. книп-саднице, које доносе род већ у првој години по садњи чиме се избегава неродни период воћака и инвестиција се почиње исплаћивати већ у првој или другој години.

Обзиром да је циљ сваке производње остваривање профита и сигурнији пласман производа приоритет број један би био изградња прерадно-складишних капацитета којих нема у општини, попут хладњаче за воће, (обзиром да у целом округу Бор не постоји откупна хладњача и најближа је у Зајечару) чиме би се повећала сигурност пласмана воћа локалних произвођача. Хладњача би могла истовремено да користи воћарске капацитете општине Кладово и Мајданпек који такође немају хладњачу, чиме би се остварила обострана корист воћара из околних општина и хладњаче на територији општине Неготин. То би утицало на повећање површина под воћарским културама с обзиром да би повећало сигурност у погледу пласмана плодова. То би довело и до повећања заинтесованости за подизањем засада.

Удружење воћара „Воћар-Карбулово“ из Карбулово окупља тридесетак чланова, већина воћара је из села Карбулова. Чланови овог удружења углавном производе јабуке, шљиве, брескве, крушке. Превасходни задатак удружења воћара у наредном периоду је повећање површина под воћњацима и изградња заједничке хладњаче.

### **1.1.8. Сточни фонд**

Сточни фонд у општини Неготин је доста осиромашен задњих година, дошло до значајног смањења броја говеда и остale стоке. Може се извести закључак да сточарство као грана пољопривреде задњих 15-ак година више није доминантна. Сточарство је у нашој општини највише заступљено у брдско-планинском делу, док у селима поред Дунава и Тимока стоке готово и да нема.

У општини Неготин бележи се сталан пад сточног фонда у целини. Овом паду допринеле су велике осцилације у цени стоке, цени млека и цени хране, смањење тржишта као и пропадање прерадних капацитета

Пашњаци и ливаде заузимају око 20.357,40 ha (изор података: РГЗ). Брдски део општине познат је као сточарски крај. По попису пољопривреде из 2012. године сточарски капацитети општине износе: 4.719 грла говеда, 10.242 оваца, 2.168 коза, 12.368 свиња, 75.626 живине и 12.328 кошница пчела.. Постоје објекти за 2 свињарске фарме и 1 живинарска фарма који не раде. У општини Неготин бележи се сталан пад сточног фонда у целини. Овом паду допринеле су велике осцилације у цени стоке, цени хране, смањење тржишта као и пропадање прерадних капацитета. На територији општине Неготин налазе се Ветеринарска станица и четири ветеринарске амбуланте. Ове амбуланте и станице врше и службена вештачка осемењавања говеда и свиња. У области прераде сточарских производа на територији општине раде једна млекара и две кланице.

Сточарска производња спада у дугорочно планиране производње, односно улагања су велика и враћају се тек за неколико година. Међутим, исплативост сточарске производње може бити велика, јер се кроз исхрану стоке, цена коштања ратарских производа неколико пута увећа.

Садашњи положај сточарске производње у Неготинској крајини могао би се побољшати улагањем у прерађивачке капацитете (мини млекаре, месаре и једна регионална кланица већег капацитета), и то са производним сертификатима и сертификатима за извоз, и на тај начин искористила могућност повлашћеног извоза телевеж меса од 6000 тона у Европску унију, (обзиром да се извози само један мали део од те цифре то представља велику шансу). Треба искористити и повољности извоза у Руску федерацију. Такође извоз говеђег, овчијег и козијег меса у земље Исламске вероисповести уз ХАЛАЛ сертификат. У рибарству треба искористити предности Дунава.

Све то није могуће уколико се прво не створе повољни услови у смислу улагања у нове модерне стаје или преправку већ постојећих, поправком расног састава, односно куповином квалитетних, уматичених јуница, оваца, коза и назимица.

Оно што би највише допринело обнављању сточарства у општини Неготин и искористиле необрађене површине које достижу 60% свих површина, јесте промена начина држања, (као што је систем крава-теле, односно систем за тов). Са планским развојем сточарства уз могло би се постићи много више. Пре свега побољшањем расног састава стоке, организовањем откупа млека, јагњади, телади, како би ова производња била адекватније вреднована. На тај начин би се привукао већи број млађих људи да се баве сточарством и постану носици развоја и напретка сточарства. Притом, са развојем сточарства потребно је развијати и остале пратеће структуре, посебно ветеринарску службу.

У области здравствене контроле и заштите сточног фонда активне су ветеринарска станица и четри ветеринарске амбуланте.

### **1.1.9. Механизација, опрема и објекти**

На територији општине Неготин по попису пољопривреде из 2012. године евидентирано је: 5.225 трактора, 356 комбајна и 2.931 фреза, на 4.700 пописаних газдинстава. Пољопривредна газдинства располажу у просеку са 1,11 трактора. Пољопривредна механизација је стара. Из тог разлога општина Неготин из аграрног буџета субвенционише куповину нове пољопривредне механизације за обраду земље и за прераду у винарству. У последњих неколико година све више пољопривредника се бави повртарством, подижу пластенике, да би произвели ране производе. Опремљеност објекта за смештај стоке је врло неуједначен и зависи од степена специјализације и величине стада. Мали број пољопривредних газдинстава су током последње деценије имала значајне инвестиције у унапређење стандарда, изградњу и проширење постојећих капацитета. Опремљеност пољопривредних газдинстава објектима за складиштење репроматеријала и финализацију пољопривредних производа је ниска. Углавном се користе постојеће „економске зграде“ и помоћни објекти на газдинству. Према резултатима пописа пољопривреде из 2012. године на територији општине Неготин има 22 хладњаче, 6 сушара, 352 пластеника.

### **1.1.10. Радна снага**

У образовој структури становништва старог 15 и више година у Неготину је најбројније становништво са средњом стручном спремом, затим са основним образовањем, са 4-7 разреда основне школе, са вишом образовањем и високим образовањем. Без школе је 8,5% становништва.

Ако укупну запосленост укључимо и индивидуалне пољопривреднике који сами плаћају доприносе за пензијско-инвалидско осигурање онда је у 2011. години било запослено 8.824 лица.. Број индивидуалних пољопривредника који уплаћују доприносе за пензијско и инвалидско осигурање по подацима достављеним од Фонда ПИО о осигураним пољопривредницима је 2.402 за општину Неготин.

### **1.1.11. Структура пољопривредних газдинстава**

У општини Неготин у Управи за трезор је регистровано 2860 регистрованих пољопривредних газдинстава.

На основу резултата Пописа пољопривреде из 2012. године на територији општине Неготин евидентирана су 4.700 пољопривредна газдинства, док структура пољопривредних газдинстава према величини коришћеног пољопривредног земљишта је следећа: укупно 4.700 ПГ на 370.726 ha; до 1 ha- 716 ПГ на 429 ha; од 1 до 2 ha- 790 ПГ на 1.165 ha; од 2-5 ha- 1.497 ПГ на 4.950 ha ; од 5-10 ha-1.051 ПГ на 7.414 ha; од 10 до 20 ha – 429 ПГ на 5.637 ha; 20 до 30 ha - 89 ПГ на 2.107 ha; 30 до 50 ha - 46 ПГ на 1.674 ha; 50 до 100 ha - 29 ПГ на 1.876 ha; преко 100 ha - 11 ПГ на 5.474 ha; и без земље 42 ПГ; просечно коришћено пољопривредно земљиште је 6,54 ha.

На основу резултата Пописа пољопривреде из 2012. године структура пољопривредних газдинстава према броју условних грла стоке је следећа: мање од 4 условна грла – 4.129

ПГ; од 5 до 9 УГ – 446 ПГ; од 10-14 УГ – 84 ПГ; од 15-19 УГ-23 ПГ; од 20-49УГ -14 ПГ; од 50-99УГ -3 ПГ; преко 500 УГ -1ПГ; укупан број УГ је 9.429

### **1.1.12. Производња пољопривредних производа**

Плодно земљиште и климатски услови на територији општине Неготин омогућују добре приносе у ратарској производњи, код стрних жита, уљаних и крмних култура. Просечни приноси код житарица се крећу од 3 до 5 t/ha, код уљаних култура око 3 t/ha. Најраспрострањеније повртарске културе су: паприка, парадајз, купус, кромпир. Значајне површине су под лубеницама. Органска производња је тренутно заступљена на занемарљивим површинама и углавном се ради о органској производњи грожђа. Почетком 2015. године италијанска компанија Rigoni di Asiago, која се бави органском производњом, потписала је уговор са локалном самоуправом и Министарством пољопривреде о закупу државног пољопривредног земљишта у општини Неготин на 20 година, са циљем органске производње лешника.

### **1.1.13. Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника**

На територији општине Неготин су регистроване 6 земљорадничке задруге, од чега су 2 активно функционалне и водеће: „Уљарица“-Неготин и Пољопривредна задруга „Прахово“, које окупљају индивидуалне пољопривредне производиоџаче ради обезбеђивања репроматеријала, откупа и пласмана пољопривредних производа.

На територији општине Неготин су регистрована 8 удружења пољопривредника. Удружење винара Неготинске крајине основано је 2005. године и чине га водећи винари Неготинске крајине. Удружење се бави унапређењем виноградарства и винарства, и у завршној је фази увођења новог модела географског порекла „Вина Неготинске крајине“.

Удружење воћара „Воћар-Карбулово“ из Карбулова окупља тридесетак чланова, већина воћара је из села Карбулова. Чланови овог удружења углавном производе јабуке, брескве, крушке и шљиве. Превасходни задатак удружења воћара у наредном периоду је повећање обима производње.

Удружење пчелара „Хајдук Вељко“ Неготин промовише пчеларење као важну привредну грану, делатност од великог значаја за очување животне средине, делатност која промовише здравље и важност пчелињих производа у људској исхрани. Мисија удружења је и помоћ пчеларима почетницима. Значај искорак ка том циљу је и успешна реализација пројекта "Дунавска кућа меда" суфинансираног од стране ЕУ и Аустријске развојне агенције АДА, захваљујући којем је друштво добило реновиране просторије у којима је смештен и Регионални тренинг центар. Удружење броји преко 100 чланова.

Удружење одгајивача домаћих животиња „Хајдук Вељко“ Неготин функционише на територији Општине Неготин. Главни циљеви овог удружења су повећање сточног фонда и побољшање квалитета приплодног материјала на овој територији као и унапређење пласмана сточарских производа.

Активно је и Удружење купинара источне Србије, удружење лековитог биља „Тимијан плус“ Неготин, удружење грађана за развој руралног туризма Сиколе, као и Центар за органску производњу Неготин који има за циљ едукацију и промоцију органске производње.

Општина Неготин кроз аграрни буџет помаже рад удружења.

### **1.1.14. Трансфер знања и информација**

Пољопривредна школа «Рајко Боснић» Буково постоји и ради већ 120 година. Поред образовног рада, бави се и сточарством, воћарством и виноградарством. Уједно је и производијач сорте грожђа црна тамјаника и чувеног вина од црне тамјанике. У оквиру ове школе 2012. године формиран је „Центар за органску производњу Неготин“. Активности овог центра се заснивају на промоцији саме идеје органске производње, са нагласком на органском виноградарству, промовисању региона Неготинске Крајине као идеалног амбијента за такав облик производње и промовисању пољопривредне школе Буково као носиоца целокупне идеје.

Пољопривредна саветодавна и стручна служба Неготин има саветодавну улогу у пољопривреди, организује едукације пољопривредних произвођача, врши анализе земљишта, праћење и извештавање о сезонским пољопривредним радовима, из области заштите биља - извештајно прогнозна служба и регистровање промета пестицида, пружа стручну помоћ при формирању и раду удружења пољопривредника, издаје стручне публикације и користи све друге видове јавног информисања пољопривредних произвођача.

### **Табеларни приказ планираних мера у програму**

**Табела 1. Мере директних плаћања**

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.	Регреси	100.1	3.000.000	2.000	/	20.000
	<b>УКУПНО</b>		<b>3.000.000</b>			

**Табела 2. Мере руралног развоја**

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.	Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава	101	13.850.000	30%-70%	160.000-240.000
2.	Унапређење рада постојећих и успостављање нових организација пољопривредних производа и прерадивача	102	1.500.000	100%	/
3.	Инвестиције за прераду и маркетинг пољопривредних и рибарских производа	103	3.000.000	40%-70%	200.000
4.	Органска производња	201.3.	150.000	100%	40.000
5.	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга	301	1.000.000	100%	1.000.000
6.	Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима	302	1.000.000	50%	75.000
7.	Трансфер знања и развој саветодавства -	305	1.500.000	100%	/

	Унапређење обука у области пољопривреде и руралног развоја				
	<b>УКУПНО</b>		<b>22.000.000</b>		

**Табела 3. Табеларни приказ планираних финансијских средстава**

<b>Буџет</b>	<b>Вредност у РСД</b>
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политike руралног развоја	<b>25.000.000</b>
Планирана средства за директна плаћања	<b>3.000.000</b>
Планирана средства за кредитну подршку	/
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	<b>22.000.000</b>
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања и у оквиру мера руралног развоја	/

**Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике након примене Програма**

Мере подршке су намењене регистрованим пољопривредним газдинствима-физичким лицима са територије општине Неготин са активним статусом у складу са Правилником о упису у регистар пољопривредних газдинстава и обнови регистрације, правним лицима који се баве пољопривредном производњом, земљорадничким задругама, удружењима пољопривредних произвођача, пољопривредној школи, предузетницима и правним лицима за пружање саветодавних и других услуга.

Мере из програма утичу на подизање квалитета живота пољопривредног становништва, повећање продуктивности и ефикасности, модернизацију производње и побољшању конкурентности породичних пољопривредних газдинстава, подстицање запошљавања и самозапошљавања на пољопривредним газдинствима, подстицање удружила, повећање броја регистрованих пољопривредних газдинстава, заштити животне средине од негативних утицаја пољопривредне производње.

**Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја**

Информисање потенцијалних корисника о мерама које су дефинисане Програмом - путем пољопривредних стручних служби, организовањем и одржавањем трибина и предавања за локалано сеоско становништво, на огласној табли у општинској управи, преко шефова месних канцеларија, преко сајта општине Неготин, локалних медија.

**Мониторинг и евалуација/надзор реализације**

За мониторинг и евалуацију Програма задужено је Одељење за друштвене делатности, привреду и развој општинске управе Неготин, Комисија за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години. Остварени резултати се прате кроз проценат остварења сваке мере у оквиру Програма. Прати се број корисника који су обухваћени мером, број регистрованих пољопривредних газдинстава која су унапредили пољопривредну производњу набавком нове механизације, опреме и система за наводњавање, број купљених уматичених грла стоке, број купљених кошница. Надлежна комисија врши контролу и процену успешности спроведених мера и одлучује о захтевима по појединим мерама.

## **II ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА**

### **2.1. Назив и шифра мере: 100.1. Регреси**

#### **2.1.1. Образложение**

У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју (Сл. гласник РС 10/13 и 142/14), јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања - регресе за репродуктивни материјал и то за вештачко осемењавање. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.– 2024., Стратегијом руралног развоја општине Неготин 2013–2018. године и Стратегије одрживог развоја општине Неготин за период 2012-2021 године („Сл.лист општине Неготин“ број 29/12).

Сточни фонд општине тренутно чини 4719 говеда (од чега 2.571 крава). Сточарство се постепено опоравља, модернизује и повећава се квалитет грла стоке. Виши степен раста је присутан у сектору млекарске производње у односу на друге видове производње. Сточарска производња се претежно одвија на малим фармама, односно пољопривредним газдинствима.

На подручју општине Неготин преовлађује гајење домаћег шареног говечета у типу сименталца 90% и 10% остала расе. Производне способности грла су различите.

Унапређење сточарства у делу унапређења расног састава говеда на територији општине Неготин врши се за регистрована пољопривредна газдинства.

Регресирањем за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) остварује се поправљање расног састава говеда на територији општине у циљу повећања производње и квалитета млека и меса код комерцијалних производија.

#### **2.1.2. Циљеви мере**

Реализација ове мере позитивно утиче на економски и социјални развој руралне средине:

- подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог производија;
- обезбеђивање услова за уравнотежен развој говедарства;
- очување и унапређење расног састава говеда;
- боље коришћење расположивих ресурса;
- јачање вертикалне интеграције у производњи млека и меса;
- подизање стандарда живота у руралној средини и пољопривредних производија кроз повећање и стабилност дохотка пољопривредних газдинстава.

#### **2.1.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)**

Није применљиво.

#### **2.1.4. Крајњи корисници**

Крајњи корисници су физичка лица - носиоци регистрованог пољопривредног газдинства.

## **2.1.5. Економска одрживост**

Није потребна.

## **2.1.6. Општи критеријуми за кориснике**

Корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Неготин.

## **2.1.7. Специфични критеријуми**

За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

## **2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере**

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.2.	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

## **2.1.9. Критеријуми селекције**

Захтеви се одобравају по редоследу пријема потпуних захтева са потребном документације до утрошка предвиђених средстава за ту меру. Некомплетни захтеви неће бити разматрани.

## **2.1.10. Интензитет помоћи**

Износ регреса за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање говеда) је 2.000,00 динара по приплодном грлу- вештачком осемењавању у периоду од 01.01.2016. до утрошка средстава за ту намену, а најкасније до 15.12.2016. Максимално једно осемењивање по грлу, максималан број грла по једном газдинству је 10.

## **2.1.11. Индикатори/показатељи**

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број поднетих захтева
2.	Укупан број подржаних газдинстава за регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)
3.	Број подржаних младих пољопривредних произвођача

## **2.1.12. Административна процедура**

Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС, Одељења за друштвене делатности, привреду и развој.

Реализација регресирања за репродуктивни материјал се спроводи на следећи начин:

- објављивање јавног позива за подношење захтева за регрес на основу утврђених критеријума;
- захтеви за регрес за вештачко осемењавање говеда, пољопривредна газдинства подносе у периоду од 01.01.2016. године до утрошка средстава, а најкасније до 15.12. 2016.;
- уз захтев се прилаже: картон за вештачко осемењавање (признаница) о извршеном плаћању за вештачко осемењавање у периоду од 01.01.2016. године до утрошка средстава за ову намену, а најкасније 15.12.2016, извод из регистра пољопривредних

газдинства о сточном фонду (говеда) који издаје Управа за трезор, фотокопија пасоша за осемењено грло и искоришћену минипајету или пајету.

После разматрања захтева, прихватљиви захтеви ће бити проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. год., теренским обиласком газдинства потенцијалних корисника. Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих комплетних захтева до утрошка расположивих средстава.

Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, **немају право** остваривања финансијске подршке. Сва физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин, или су пре истека предвиђеног рока отуђила прему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

## **2.2. Назив и шифра мере: 101. Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинства**

### **2.2.1. Образложение**

Основне карактеристике пољопривредног сектора на територији општине Неготин произилазе из неповољне структуре пољопривредних газдинства. Уситњеност поседа, мали број грла стоке на породичним фармама, неадекватни производни и смештајни објекти, слаба примена савремених технологија производње и увођење новог сортимента су карактеристике пољопривреде општине Неготин. Тренутно, постоји општи недостатак количина пољопривредних производа одговарајућег квалитета, посебно меса, воћа и поврћа и других производа који би се искористили првенствено за покривање локалних и регионалних потреба. Један од веома битних узрока недовољне конкурентности јесте ниска продуктивност која произилази и из недовољне техничке и технолошке опремљености газдинства. Постојећа механизација је застарела. Пољопривредна газдинства, због неповољног економског и социјалног стања, нису у могућности да сама обезбеде довољно средстава за модернизацију производње.

Модернизацијом постојећих објеката, повећањем расног сточног фонда, куповином модерне опреме и савремене механизације, заснивање нових производних засада и улагањем у складишне и прерадне капацитете на пољопривредним газдинствима могуће је побољшати економске аспекте деловања и знатно боље испуњавати захтеве одржавања природних ресурса, заштите и добробити животиња и безбедности хране.

Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.– 2024., Стратегијом одрживог развоја општине Неготин за период 2012.-2021. године и Стратегијом руралног развоја општине Неготин за период 2013.-2018. године.

### **Сектор - Млеко**

Најзначајнија грана сточарске производње је млекарство. Међутим, сви параметри производње су испод просека на нивоу државе. Постоји мали број газдинства са више од 10 музних крава. У већини случајева, пољопривредна домаћинства имају 3-5 музних крава. Већина тих газдинства нема сталних тржишних вишкова млека. Квалитет млека које се предаје млекарама није на завидном нивоу. Постојећи објекти су стари и нису грађени према технолошким нормама. Заступљени су традиционални системи узгоја.

Домаћинства која су се определила за специјализацију у оквиру овог сектора суочавају се са ограничењима у производњи – ограниченим капацитетом штала и/или недостатком земљишта за производњу хране за животиње.

Сточарску производњу карактерише позитиван тренд раста узгоја оваца и коза. У општини Неготин има 10.242 оваца и 2.168 козе. Ово указује да су узгој оваца и коза и прерада овчијег и козјег млека последњих година у благом порасту, што је додатно подржано оснивањем удружења одгајивача домаћих животиња.

Побољшање начина складиштења и хлађења млека, као и развој производа са додатом вредношћу су начини на који се може побољшати конкурентност и квалитет производа.

### **Сектор - Месо**

Сектор производње меса карактерише релативно мали број мешовитих фарми које производе млеко и месо.

Стандардним твомом говеда (400–600 кг) бави се симболичан број газдинстава. Мали број пољопривредних домаћинстава специјализован је за тов бикова. Она обично имају до 10 у тову. У већини случајева, пољопривредна домаћинства продају телад масе 150–200 кг. Највећи број грла продаје се ради даљег това на специјализованим газдинствима у другим деловима Србије. У посматраној регији нема великих газдинстава специјализованих за овчарство и козарство, у смислу производње меса, а највећа стада имају до 100 оваца. Доминира традиционални систем узгоја.

Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране као и услови смештаја животиња. Инвестиције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине.

### **Сектор - Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће**

Структуру биљне производње сеоског подручја општине Неготин карактерише велика хетерогеност, производња махом за сопствене потребе и мањим делом за тржиште, што је последица уситњености сеоског поседа, недовољне едукације и недовољне примене савремене технологије производње.

Удео интензивних засада у којима се примењују адекватне агротехничке мере износи 43,74%. Структура сортимента, неадекватан садни материјал, недостатак специјализоване механизације и недовољно површина које се наводњавају додатно угрожавају производњу.

У виноградарству и производњи вина постоји веома богата традиција. Према Попису пољопривреде из 2012. године, виногради се налазе на 798 ha, од чега је 715 ha винских сората и 83 ha стоних. То чини однос винских и стоних сората 89,60% : 10,40%.

Површина под поврћем према попису пољопривреде из 2012. износи 286 ha. Просечна површина под поврћем по газдинству је 0,30 ha. Највећи део површина под поврћем је у власништву малих пољопривредних газдинстава. Њихова производња је намењена потрошњи у свежем стању, домаћинствима и преради. Структура и обим производње поврћа у општини Неготин нису задовољавајући и недовољно се користе могућности које пружају повољни агроклиматски услови за узгој раних сорти поврћа.

На територији општине релативно мали број газдинстава се бави производњом украсног биља и цвећа и то на отвореном и у заштићеном простору. Постоји мањи број производића печурака, али и потенцијално заинтересованих за овај вид производње. Последњих година приметан је пораст пластеничке производње сезонског цвећа.

Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања производића приликом заснивања нових производних засада, улагања у нову опрему и механизацију, професионалне пластенике, што ће уз редовну примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе.

### **Сектор-Остали усеви**

У структури биљне производње највише је заступљена ратарска производња, која чини више од половине вредности пољопривредне производње (преко 50%). Кретања на тржишту пољопривредних производа утицала су да се сецвена структура у последњих неколико година значајно измени. Површине под житима остале су релативно константне, али је у оквиру њих дошло до редистрибуције у правцу раста удела уљаних култура на рачун смањења површина под стрним житима. Овом мером се постиже унапређење и модернизација ратарске производње. У брдском делу општине где је развијеније сточарство, повећане су површине под легуминозама и сејаном травњацима, а све у циљу обезбеђења боље сточне хране.

## **Сектор- Пчеларство**

Систем гајења је релативно екстензиван, са мањим бројем кошница по домаћинству. Просечан принос меда по кошници је такође веома мали и креће се око 15 кг по кошници годишње, али има и већих производијача са више од 100 кошница. Последњих година присутан је тренд раста броја кошница на територији општине и ангажовања младих људи у сектору пчеларства (како из села, тако и из града), што је условљено високим нивоом незапослености и релативно ниским почетним улагањем за бављење пчеларством, али и порастом цене меда на тржишту и постојање откупа производа. Један од проблема у пчеларству у овој регији јесу нестандардизован квалитет меда. Опремање газдинстава потребном опремом, модернизовање производње, квалитет и квантитет су позитивни ефекти ове мере.

### **2.2.2. Циљеви мере**

#### Општи циљеви:

Самозапошљавање, стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, унапређење техничко-технолошке опремљености, раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта, усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама.

#### Специфични циљеви по секторима:

**Сектор-Млеко** - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја бактерија и соматских ћелија), усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта, достизање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине и унапређење производне инфраструктуре и опреме. Применом мере остварује се подршка локалне самоуправе пољопривредним газдинствима и у циљу повећања сточног фонда у говедарству на територији општине Неготин уз истовремено очување и унапређење расног састава.

**Сектор-Месо** - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце, козе и крмаче/прасад); Унапређење квалитета меса говеда (систем крава-теле), коза, оваца и прасади у складу са националним ветеринарским стандардима, достизање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине и побољшање квалитета производње кроз инвестиције у опрему и објекте. Применом мере остварује се подршка локалне самоуправе пољопривредним газдинствима и у циљу повећања сточног фонда у овчарству и козарству на територији општине Неготин уз истовремено очување и унапређење расног састава.

**Сектор-Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће** - Повећање површина у заштићеном простору; унапређење стања специјализоване механизације на газдинству, повећање површина под интензивним засадима, повећање наводњаваних површина системом кап по кап, повећање броја производијача печурака, повећање броја производијача који производе вино са географским пореклом.

**Сектор-Остали усеви** - Унапређење стања механизације на газдинствима, повећање наводњаваних површина системом кап по кап, повећање просечних приноса.

**Сектор-Пчеларство** – Побољшање продуктивности, унапређење техничко-технолошке опремљености, раст конкурентности на тржишту.

### **2.2.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)**

Није применљиво.

### **2.2.4. Крајњи корисници**

Крајњи корисници су физичка лица – носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава, правна лица регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у

складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју (укључујући предузетнике), са седиштем на територији општине Неготин.

#### **2.2.5. Економска одрживост**

Није потребна.

#### **2.2.6. Општи критеријуми за кориснике**

- Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Неготин;
- За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја,
- Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме, машина и механизације, односно приплодних јуници, оваца и коза.
- Уколико је корисник правно лице или предузетник, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката,
- Добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица у смислу закона којим се уређују јавне набавке.

#### **2.2.7. Специфични критеријуми**

##### **Сектор 1: Млеко**

- Прихватљиви корисници за инвестиције 101.1.6., 101.1.7., 101.1.8., 101.1.10. су пољопривредна газдинства која поседују минимум 2 грла приплодних говеда и да поседују минимално 0,8 ha обрадиве површине по грлу у власништву или у закупу.
- Прихватљиви корисници за инвестицију 101.1.1 (набавка квалитетних приплодних уматичених животиња) минимални број грла на крају инвестиције мора бити две.

##### **Сектор 2: Месо**

- Прихватљиви корисници за инвестицију 101.2.1. (набавка квалитетних уматичених приплодних оваца и коза) су пољопривредна газдинства са 0-149 приплодних оваца и коза. Минимални број грла на крају инвестиције мора бити 10 квалитетних уматичених грла оваца и коза. Газдинство мора да поседује адекватни објекат за држање квалитетних приплодних оваца и коза.
- Прихватљиви корисници за инвестицију 101.2.4. су пољопривредна газдинства са 10-149 грла одраслих оваца и коза, или минимум 2 грла говеда, као и да располажу са минимално 0,10 ha обрадиве површине по грлу оваца и коза или 0,8 ha обрадиве површине по грлу говеда , у власништву или у закупу.

##### **Сектор 3: Воће, грожђе, поврће, хмель и цвеће**

- У оквиру инвестиције 101.3.1. за намену подизања нових производних засада воћака и винове лозе, прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која планирају заснивање производње једне воћне врсте или винограда у 2016. години и то на површини не мањој од 0,50 ха за кошничаво воће, од 0,50 ха јабучасто воће, 0,50 ха језграсто воће, од 0,15 ха за јагодасто воће, од 0,30 ха за виноград;
- У оквиру инвестиције 101.3.1. за намену постављања противградних мрежа прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која поседују минимум 0,3 ха воћног засада;
- Корисници за инвестиције везане подизања нових производних засада винове лозе морају бити уписаны у Виноградарски регистар у складу са законом којим се уређује област виноградарства и винарства;

- У оквиру инвестиције 101.3.4. за намену изградње професионалног пластеника, прихватљиви су корисници који планирају инвестирање у пластеник минималне површине 0,02 ha и чији је тренутни капацитет од 0 m<sup>2</sup> до 500m<sup>2</sup> пластеника;
- Прихватљиви корисници за остале намене у оквиру инвестиције 101.3.4, као и за инвестиције 101.3.2, 101.3.3. из овог сектора, су пољопривредна газдинства која имају засновану воћарску производњу на најмање 0,30 ha за јабучасто, коштичаво и језграсто воће, 0,20 ha за јагодасто воће, односно уколико имају производњу у затвореном простору на најмање 0,01 ha или повртарску производњу/производња лековитог или украсног биља на најмање 0,20 ha, као и производњу печурака.

#### **Сектор 4: Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.):**

Прихватљиви корисници за инвестиције 101.4.3., 101.4.4., 101.4.5., 101.4.6 су пољопривредна газдинства која имају минимум 2 ha земљишта под усевима.

#### **Сектор 5: Пчеларство:**

Прихватљиви корисници за инвестицију 101.5.2. су пољопривредна газдинства која имају од 0 – 500 кошница за намену набавке нових кошница и делова кошница. За остале намене у оквиру инвестиције 101.5.2. прихватљиви су корисници који имају 10-500 кошница. Прихватљиви корисници за инвестицију 101.5.4. (изградња/адаптација објекта за производњу меда) су корисници који имају 30-500 кошница.

#### **2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере**

	<b>Шифра инвестиције</b>	<b>Назив инвестиције</b>
<b>Сектор Млеко</b>	101.1.1.	Набавка квалитетних приплодних јуница млечних раса или сименталског говечета
	101.1.6.	Набавка опреме и механизације за припрему, дистрибуцију и складиштење концентроване и кабасте сточне хране на газдинству (сено, силажа, сенажа, итд.)
	101.1.7.	Механизација/опрема за манипулатацију, одлагање и апликацију стајњака
	101.1.8.	Набавка опреме за мужу или затворених система за мужу у слободном и везаном систему држања
	101.1.10.	Набавка опреме за хлађење и складиштење млека
<b>Сектор Месо</b>	101.2.1.	Набавка квалитетних говеда, оваца, коза и свиња товних раса
	101.2.4.	Набавка опреме и механизације за припрему, руковање и дистрибуцију концентроване и кабасте сточне хране на газдинству (сено, силажа, сенажа, итд), електричне ограде и термо – појилице
<b>Сектор Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће</b>	101.3.1.	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака, хмелења и винове лозе, као и постављање противградних мрежа, објекта и набавка опреме и средстава за тестирање, клонску селекцију, сертификацију, конзервацију и мултиплекцију садног материјала
	101.3.2.	Набавка воћарско виноградарских трактора до 100kw, риголера, подривача и машина за резидбу, таруирање и бербу.

	<b>Шифра инвестиције</b>	<b>Назив инвестиције</b>
	101.3.3.	Набавка механизације и опреме за сетву, садњу, заштиту биља и наводњавање/одводњавање за воћарску и виноградарску производњу, производњу садног материјала и повртарску производњу (укључујући и производњу расада и цвећарство) на отвореном пољу; набавка механизације за воћарско-виноградарску производњу (набавка прецизних машина за сетву, машина за расађивање расада, висококвалитетних прскалица или атомизера за заштиту од болести, корова и штеточина; набавка система са микропрскалицама за заштиту воћњака, винограда и расадника од измрзавања; набавка противградних мрежа и пратеће опреме; набавка система кап по кап; набавка пластичних фолија, агротекстила и прскалица за наводњавање)
	101.3.4.	Изградња стакленика и набавка опреме и/или материјала за повртарску производњу и производњу јагодастог воћа, као и расадничарску производњу и цвећарство у заштићеном и полузаштићеном простору (набавка конструкција за пластенике и стакленике, високо квалитетних вишегодишњих, вишеслојних фолија за пластенике, система за загревање пластеника, система за вештачко осветљавање, система за наводњавање/одводњавање и ђубрење водотопивим ђубривима и столова за производњу расада) за пластенике и стакленике
<b>Сектор Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.)</b>	1.4.3.	Набавка прикључних машина за жетву и бербу
	101.4.4.	Набавка машина за обраду земљишта
	101.4.5.	Набавка сејалица
	101.4.6.	Набавка прскалица за прихрану и заштиту биљака од болести, штеточина и корова
	101.5.2.	Набавка опреме за пчеларство
<b>Сектор Пчеларство</b>	101.5.4.	Изградња објекта за производњу меда

## **2.2.9. Критеријуми селекције**

Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења комплетне потребне документације до утрошка предвиђених средстава за инвестицију. Некомплетни захтеви неће бити разматрани.

## **2.2.10. Интензитет помоћи**

Минимални и максимални износ повраћаја средстава по секторима је:

### **За сектор млека :**

#### **Инвестиција 101.1.1.:**

Интензитет помоћи износи: **70%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 240.000 динара.

#### **Инвестиција 101.1.6.:**

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

#### Инвестиција 101.1.7.:

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

#### Инвестиција 101.1.8.:

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

#### Инвестиција 101.1.10.:

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

### **За сектор месо :**

#### Инвестиција 101.2.1.:

Интензитет помоћи износи: **70%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Минимална вредност инвестиције мора бити 50.000 динара.

Максимални износ повраћаја средстава је 240.000 динара.

#### Инвестиција 101.2.4.:

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

### **За сектор воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће:**

#### Инвестиција 101.3.1:

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Интензитет помоћи за набавку и садњу лозних калемова сорте црна тамјаника износи **70%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

#### Инвестиција 101.3.2:

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност (за набавку подривача, машина за таруирање и бербу).

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

#### Инвестиција 101.3.3:

Интензитет помоћи износи: **50%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност (за набавку опреме за наводњавање).

За остале намене у оквиру ове инвестиције интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

#### Инвестиција 101.3.4:

Интензитет помоћи за изградњу професионалних пластеника минималне површине 0,02 ha износи: **70%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 240.000 динара.

Интензитет помоћи за набавку система за наводњавање је **50%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Интензитет помоћи за набавку високо квалитетних вишегодишњих, вишеслојних фолија за постојеће пластенике је **30%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. За остале намене у оквиру ове инвестиције интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

#### **За сектор Остали усеви:**

##### **Инвестиција 101.4.3:**

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара

##### **Инвестиција 101.4.4:**

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара

##### **Инвестиција 101.4.5:**

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара

##### **Инвестиција 101.4.6:**

Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара

#### **За сектор Пчеларство:**

##### **Инвестиција 101.5.2:**

Интензитет помоћи износи: **50%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара.

##### **Инвестиција 101.5.4:**

Интензитет помоћи износи: **60%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара.

#### **2.2.11. Индикатори/показатељи**

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број поднетих захтева
2.	Број набављених грла
3.	Површина под новим вишегодишњим засадима
4.	Укупан број новонабављене механизације/опреме
5.	Површина под заштићеним простором
6.	Број кошница

## **2.2.12. Административна процедура**

Мере ће бити спроведене од стране ЈЛС, а на основу Конкурса који расписује председник општине. Пријава- захтев на конкурс подноси се Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава на Конкурс за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години". Комплетна конкурсна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у услужни центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа.

Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошака средстава предвиђених за меру.

Пре конкурса биће објављено обавештење од стране комисије за све заинтересоване за адаптацију просторија за производњу меда, а у складу са важећим правилником, да се пријаве преко услужног центра општинске управе Неготин. Комисија ће обићи сва газдинства која су се пријавила, како би утврдила стање објекта пре и после инвестиције.

После разматрања захтева, прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинства потенцијалних корисника. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години из буџета општине Неготин.

Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој. Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, **немају право** остваривања финансијске подршке. Сва правна и физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

## **2.3. Назив и шифра мере: 102. Унапређење рада постојећих и успостављање нових организација пољопривредних произвођача и прерађивача**

### **2.3.1. Образложение**

Овом мером се унапређује рад постојећих и успостављају се нове организације пољопривредних произвођача и прерађивача.

На подручју Неготина постоји организована тржишна производња кроз земљорадничке задруге од којих само две задруге имају вишегодишње искуство. Развој ове гране је неопходан да би пољопривредни произвођачи били конкурентни на тржишту.

Осим земљорадничких задруга на територији општине постоје 8 пољопривредних удружења у свим областима пољопривредне производње: 1 удружење сточара, 1 удружење воћара, 1 удружење винара, 1 удружење пчелара, 1 удружење купинара, 1 удружење одгајивача лековитог биља и 1 удружење за развој руралног туризма и 1

удружење за органску производњу. Улога удружења је веома значајна за унапређење пољопривредне производње, а посебно у делу модернизације и едукације пољопривредних произвођача, као и повољности код набавке инпута за пољопривредну производњу и пласмана пољопривредних производа, заједничко коришћење опреме, заједничко истраживање тржишта и заједнички пласман робе и друге активности које заједно треба да допринесу прилагођавању захтевима тржишта, развоју производње и пласмана, што све треба да доведе до унапређења конкурентности. Трендови последњих година указују да је оснивање, активан рад и развој организација произвођача и прерађивача неопходан у сврху прилагођавања и веће конкурентности пољопривредних произвођача. Нека од постојећих удружења пољопривредних произвођача нису довољно активна и организована и потребно је кроз стручну и саветодавну помоћ унапредити њихов рад.

### **2.3.2. Циљеви мере**

#### Општи циљеви:

Унапређење рада постојећих или формирање нових организација произвођача и прерађивача.

#### Специфични циљеви:

- Побољшање конкурентности чланова организационих група и увођење нових профитабилних производњи на пољопривредним газдинствима чланова организационих група, кластери и бизнис инкубатори;
- Јачање капацитета за коришћење предприступних фондова
- Унапређење система иновирања на газдинствима удруженih пољопривредних произвођача.

### **2.3.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)**

Није примењиво.

### **2.3.4. Крајњи корисници**

Активна удружења уписана у регистар привредних субјеката са седиштем на територији општине Неготин, која у свом статуту имају циљеве који се тичу области пољопривредне производње.

### **2.3.5. Економска одрживост**

Потребна је достава програма рада удружења и финансијски план за текућу годину, као и извештај реализације активности из претходне године.

### **2.3.6. Општи критеријуми за кориснике**

- Да се пројекат не финансира или је поднет на конкурс код других јавних фондова;
- За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима;
- нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према јединици локалне самоуправе, по основу раније остварених подстицаја, субвенција;
- наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од **пет година** од дана набавке;
- Корисник мора да је уписан у одговарајући регистар.

### **2.3.7. Специфични критеријуми**

Нема специфичних критеријума за ову меру.

### **2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере**

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
102	Унапређење рада постојећих и успостављање нових организација пољопривредних производника и прерадивача

### 2.3.9. Критеријуми селекције

Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења и до утрошка предвиђених средстава за предметну инвестицију.

### 2.3.10. Интензитет помоћи

Износ подстицаја по кориснику је **100%** од укупног прихватљивог износа средстава умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност.

### 2.3.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број поднетих захтева
2.	Укупан број подржаних пројекта
3.	Укупан број организованих активности и манифестација

### 2.3.12. Административна процедура

Свако гранско удружење регистровано на територији општине Неготин моћи ће да конкурише за коришћење средстава у току 2016. године, намењених унапређењу рада удружења, а све у складу са програмом рада удружења, финансијским планом и постигнутим резултатима у претходним годинама. При одређивању средстава за удружења, поред програма рада и финансијског плана за текућу годину, од пресудног значаја приликом одређивања износа имаће резултати рада у претходном периоду (извештај о раду), као и досадашњи начин утрошка средстава из подршке општине Неготин. Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих комплетних захтева од стране удружења до утрошка расположивих средстава. Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС, а на основу пријаве - захтева који се подносе Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години". Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у услужни центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције.

Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева до утрошка средстава предвиђених за меру. После разматрања захтева, прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинства потенцијалних корисника. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години из буџета општине Неготин. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој.

Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, **немају право** остваривања финансијске подршке. Сва удружења за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

## **2.4. Назив и шифра мере: 103. Инвестиције за прераду и маркетинг пољопривредних и рибарских производа**

### **2.4.1. Образложение**

Техничко-технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, као и опрему, технологију и јачање производног ланца. Мера 103 подржава регистроване пољопривредне произвођаче и винаре (правна лица-предузетнике) у циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости. У оквиру ове инвестиције финансираће се изградња и адаптација објекта за прераду млека и производњу млечних производа, објекта за прераду грожђа (производњу вина), набавка нове опреме и уређаја за производњу вина и за сушење печурака.

### **2.4.2. Циљеви мере**

**Општи циљеви:** Повећање производње; Побољшање продуктивности и квалитета производа; Смањење трошкова производње; Унапређење техничко-технолошке опремљености; Одрживо управљања ресурсима; Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама.

**Специфични циљеви:** Примена нових технологија и иновација; Успостављање нових прerađivačkih pogaona;

### **2.4.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)**

Није применљиво.

### **2.4.4. Крајњи корисници**

Крајњи корисници су физичка лица – носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава и правна лица (укључујући предузетнике) регистрована у АПР-у и Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

### **2.4.5. Економска одрживост**

Није потребна.

### **2.4.6. Општи критеријуми за кориснике**

- Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Неготин;
- Корисник правно лице (укључујући предузетнике), мора бити уписан у регистар привредних субјекта, са седиштем на територији општине Неготин.
- За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја;

- Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме;
- Добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица у смисли закона којим се уређују јавне набавке.

#### **2.4.7. Специфични критеријуми**

- Прихватљиви корисници за инвестицију 103.1.1 су пољопривредна газдинства која поседују минимум 2 грла приплодних говеда и да поседују минимално 0,8 ha обрадиве површине по грлу у власништву или у закупу.
- Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења комплетне потребне документације до утрошка предвиђених средстава за инвестицију. Некомплетни захтеви неће бити разматрани.

#### **2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере**

	<b>Шифра инвестиције</b>	<b>Назив инвестиције</b>
<b>Сектор млеко и маркетинг</b>	<b>103.1.1.</b>	Изградња објекта за прераду млека и производњу млечних производа
<b>Сектор воће, грожђе, поврће (укључујући и печурке) и маркетинг</b>	<b>103.3.1.</b>	Изградња објекта за прераду
	<b>103.3.2.</b>	Набавка нове опреме и уређаја за сушење воћа, грожђа и поврћа, као и њихових производа
	<b>103.3.7.</b>	Набавка нове опреме, уређаја и репроматеријала за производњу вина, ракија и других алкохолних пића

#### **2.4.9. Критеријуми селекције**

Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења комплетне потребне документације и до утрошка предвиђених средстава за предметну инвестицију. Некомплетни захтеви неће бити разматрани.

#### **2.4.10. Интензитет помоћи**

Инвестиција 103.1.1: Интензитет помоћи износи: **70%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара

Инвестиција 103.3.1: Интензитет помоћи износи: **50%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност (намена инвестиције: за изградњу/адаптацију винарија). Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара

Инвестиција 103.3.2: Интензитет помоћи износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност (за производњу печурки у затвореном простору). Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара

Инвестиција 103.3.7: Интензитет помоћи за набавку расхладних уређаја “чилера” за контролисану ферментацију, чување и хладну стабилизацију вина износи: **50%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 200.000 динара.

Интензитет помоћи за осталу опрему у оквиру ове инвестиције износи: **40%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара

#### 2.4.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број поднетих захтева
2.	Укупан број подржаних пројекта
3.	Број подржаних младих пољопривредних произвођача

#### 2.4.12. Административна процедура

Мере ће бити спроведене од стране ЈЛС, а на основу Конкурса који расписује председник општине. Пријава- захтев на конкурс подноси се Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава на Конкурс за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години". Комплетна конкурсна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у услужни центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа.

Пре конкурса биће објављено обавештење од стране комисије за све заинтересоване за адаптацију просторија за производњу млечних производа или адаптацију винарија, а у складу са важећим правилником, да се пријаве преко услужног центра општинске управе Неготин. Комисија ће обићи сва газдинства која су се пријавила, како би утврдила стање објекта пре и после инвестиције.

Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева до утрошака средстава предвиђених за меру.

После разматрања захтева, прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинства потенцијалних корисника. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години из буџета општине Неготин. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој.

Сви они са којима општина има боље искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, **немају право** остваривања финансијске подршке. Сва правна лица (предузетници) за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

## **2.5. Назив и шифра мере: 201.3. Органска производња**

### **2.5.1. Образложение**

Органска производња постаје све актуелнија у читавом свету. У општини Неготин обрадива површина која је у функцији пољопривредне производње је релативно мала и то може бити предност за бављење органском производњом (на дуже година запарложеном и некоришћеном земљишту може се скратити период конверзије из конвенционалне у органску производњу). Произвођачи се тешко одлучују ка органској производњи плашећи се: цене сертификације, ниских приноса, непознатог тржишта, цене производа и могућности пласмана. Локална самоуправа може подстакти развој ове производње кроз помоћ око трошкова сертификације органског производа и производа у периоду конверзије, а касније кроз популаризацију органских производа и маркетинг на домаћем тржишту. Повећање довољног броја производњача који имају сертификоване органске производе отвара могућност да се направити план обезбеђења одговарајућег дела на локалној грдској зеленој пијаци који би посебно био намењен продаји оваквих производа (што би користило и производњачима и потрошачима).

### **2.5.2. Циљеви мере**

#### Општи циљеви:

Одржавање и повећавање плодности земљишта, спречавање и сузбијање ерозије земљишта, очување биодиверзитета, заштита природних ресурса од загађења, производња здравствено безбедне хране.

#### Специфични циљеви:

Повећање површина на којима ће се спроводити органска производња пољопривредних производа, повећање удела пољопривредних производа на локалном тржишту, већа профитабилност производње пољопривредних производњача са мањим површинама због већих цена органских производа.

### **2.5.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)**

Није променљиво.

### **2.5.4. Крајњи корисници**

Крајњи корисници су физичка и правна лица (укључујући предузетнике) регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

### **2.5.5. Економска одрживост**

Није потребна.

### **2.5.6. Општи критеријуми за кориснике**

- Да корисник има регистровано пољопривредно газдinstvo уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Неготин;
- Уколико је корисник правно лице или предузетник, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката са седиштем на територији општине Неготин.
- Да има уговор потписан са сертификационом институцијом за 2016.годину.

### **2.5.7. Специфични критеријуми**

Специфични критеријуми за кориснике ове мере не постоји.

### **2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере**

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.3.2	Контрола и сертификација

### 2.5.9. Критеријуми селекције

Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења комплетне потребне документације и до утрошка предвиђених средстава за предметну инвестицију. Некомплетни захтеви неће бити разматрани.

### 2.5.10. Интензитет помоћи

Инвестиција 201.3.2: Интензитет помоћи износи: **100%** од укупно прихватљивих трошкова. Максимални износ повраћаја средстава по кориснику је 40.000 динара

### 2.5.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број поднетих захтева
2.	Број произвођача са органском производњом или у процесу сертификације
3.	Број подржаних младих пољопривредних производњача

### 2.5.12. Административна процедура

Свако регистровано газдинство на територији општине Неготин моћи ће да конкурише за коришћење средстава у току 2016. године, намењених за сертификацију и контролу органске производње, а све у складу са уговорима који су потписани са сертификационим институцијама. Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих комплетних захтева до утрошка расположивих средстава.

Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС, а на основу пријаве - захтева који се подносе Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години". Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у службени центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа.

Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошка средстава предвиђених за меру. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси

Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години из буџета општине Неготин. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој.

Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, **немају право** остваривања финансијске подршке. Сва правна и физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин и биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

## **2.6. Назив и шифра мере: 301 Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга**

### **2.6.1. Образложење**

Низак ниво знања је један од основних ограничавајућих фактора развоја пољопривреде. Једна од најбитнијих мера је анимирање младих пољопривредних производијача за пољопривредна занимања и коришћење савремених метода у раду. Обзиром да је опште образовање из пољопривреде доста скромно, поставља се као императив трајно стручно образовање и усавршавање за потребе пољопривредне производње и сеоског становништва, што је први корак у стварању основе за успешно бављење пољопривредом. Интезивирањем обука и радионица са пољопривредним производијачима битно би се побољшало сазнање о благовременој контроли плодности земљишта, успешан избор пољопривредне културе, повећање пољопривредне производње на газдинствима и свест о заштити животне средине. Од суштинског значаја приликом прављења стратегије развоја пољопривреде општине Неготин у будућем периоду је и усмеравање будућих едукација и информисања пољопривредних производијача.

Садашње стање у општини Неготин је такво да нема адекватне сале или просторије која би служила пољопривредницима за одржавање наставе, предавања, радионица и сличних едукативних манифестација. Сале које се по потреби користе (сала Скупштине општине Неготин или сала у Средњој пољопривредној школи) или нису адекватне за ту намену или је проблем усклађивање термина и као такве не представљају дугорочно решење проблема. Такође, постојећа удружења пољопривредних производијача са територије општине не поседују сопствене просторије које би користили за састанке, годишње скупштине или едукације.

Сходно томе, уређење и опремање просторије која би се користила у те сврхе представљало би адекватно решење садашње ситуације.

Тиме би се обезбедио простор за одржавање едукација за пољопривредне производијаче, а који би истовремено користила и удружења пољопривредника за своје активности. Едукације би могли да одржавају и организују локална самоуправа, удружења пољопривредних производијача са територије општине, као и сами корисници. Просторије би се користиле и за одржавање састанака и годишње скупштине удружења пољопривредних производијача, за постојећа и будућа удружења која немају адекватне сопствене просторије за ту намену, а таквих је тренутно 8 (Удружење „Вођар Карбулово“, Удружење одгајивача домаћих животиња „Хајдук Вељко“ Неготин, Удружење винара Неготинске Крајине, „Удружење купинара источне Србије“, Друштво пчелара „Хајдук Вељко“ Неготин, Удружење грађана за развој руралног туризма Сиколе, Центар за органску производњу Неготин и Удружење лековитог биља „Тимијан плус“ Неготин).

Окупљањем различитих удружења пољопривредника у просторијама оваквог центра за едукацију пољопривредника, омогућује се будуће повезивање и међусобна сарадња како између удружења, тако и имеђу удружења и локалне самоуправе, што отвара могућност формирања Локално-акционих група (ЛАГ). То би даље водило успостављању капацитета за коришћење средстава из претприступних фондова

Европске уније намењених руралном развоју - IPARD, посебно средстава намењена за реализацију мере LEADER за коју право да конкуришу имају управо локално-акционе групе.

## **2.6.2. Циљеви мере**

### Општи циљеви

Општина Неготин спада у ред општина са изузетним подручјем за пољопривредну производњу, али и најмање регистрованих пољопривредних газдинстава, па ће се постојањем адекватних просторија за едукацију у пољопривреди и њиховом наменском коришћењу омогућити постепено усавршавање и подизање нивоа знања пољопривредних произвођача утицати на повећање броја регистрованих газдинстава са једне стране, док ће са друге стране.

### Специфични циљеви:

- непосредна помоћ и побољшање квалитета услуге пољопривредним газдинствима, допринос повећању броја регистрованих газдинстава, интезивирање пољопривредних површина и повећање приноса по ha, рационално и ефикасно коришћење минералних ђубрива, повећање квантитета и квалитета пољопривредних производа, смањење загађења животне средине и пре свега пољопривредног земљишта, постизању пуног биолошког потенцијала пољопривредних култура, повећање приноса без угрожавања животне средине, заустављање даљег процеса деградације пољопривреног земљишта у општини Неготин, повезивање и међусобна сарадња удружења пољопривредника у општини Неготин.

## **2.6.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)**

Није применљиво.

## **2.6.4. Крајњи корисници**

Крајњи корисник је правно лице, које се бави едукацијом пољопривредника у руралним подручјима.

## **2.6.5. Економска одрживост**

Није потребан бизнис план. Потребно је доставити предлог пројекта и финансијски план са образложењем.

## **2.6.6. Општи критеријуми за кориснике**

- Корисник правно лице, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката;
- За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја;
- Наменски користи и не отуђи, нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од петнаест година од дана набавке опреме;

## **2.6.7. Специфични критеријуми**

- Да је корисник у току претходне године одржао минимум 15 теоретских настава и минимум 15 показних настава (радионица) за пољопривредне произвођаче;
- Корисник мора да има запошљено минимум једно лице које се бави едукацијом пољопривредних произвођача;
- Да се предмет инвестиције користи за бесплатну едукацију пољопривредних произвођача из области пољопривреде и заштите животне средине, у сопственој организацији, организацији локалне самоуправе и/или удружења пољопривредних произвођача са територије општине Неготин;

- Да се предмет инвестиције користи за одржавање састанака и годишњих скупштина удружења пољопривредних произвођача са територије општине Неготин;

## 2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
301.2.	Инвестиције у израду, унапређење или проширење свих типова инфраструктуре мањег обима, укључујући инвестиције у обновљиве изворе енергије

## 2.6.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције за ову меру се не примењују.

## 2.6.10. Интензитет помоћи

Инвестиција 301.2: Интензитет помоћи износи: **100%** од укупно прихватљивих трошка умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 1.000.000 динара.

## 2.6.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број едукација из области пољопривреде и заштите животне средине (предавања, радионица, трибина).
2.	Број пољопривредника који су присуствовали едукацијама

## 2.6.12. Административна процедура

Правно лице регистровано на територији општине Неготин можиће да конкурише за коришћење средстава у току 2016. године. Средства се одобравају кориснику који испуњавају услове, а на основу поднетог комплетног захтева. Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС, а на основу пријаве - захтева који се подноси Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој, са назнаком: "Пријава за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години". Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у службени центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтев ће бити размотрен и проверен од стране Комисије, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције.

После разматрања захтева, прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинства потенцијалних корисника. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години из буџета општине Неготин. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој.

Сви они са којима општина има боље искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају

**право** остваривања финансијске подршке. Сва правна и физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

## **2.7. Назив и шифра мере: 302 Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима**

### **2.7.1. Образложение**

Наслеђе традиционалног руралног подручја представља богату основу за динамичан развој руралног туризма, зато што су те области сачувале свој крајолик и бројна традиционална обележја, попут архитектуре, традиционалних заната и услуга, разноврсну и богату понуду и богату понуду локалних специјалитета, нарочито културно-историјску разноликост. Уз непостојање стратегије и адекватне подршке том сегменту руралног развоја међу објективне препреке могу се убројати и следеће: мање квалитетне путне инфраструктуре, мањак туристичке инфраструктуре (ресторани, преноћишта), мањак финансијске подршке за обнову и рестаурацију историјских локалитета, мањак координације развојних планова и активности и непостојање маркетинга туристичког потенцијала локалних руралних средина.

### **2.7.2. Циљеви мере**

#### Општи циљеви

Развој туристичке инфраструктуре један је од битних сегмената руралне политике. Остваривање економског аспекта живота руралних заједница, смањењем регионалних неједнакости и повећање прихода сеоског становништва. Повећање инвестиција у руралним подручјима, као и обим прихода из других непољопривредних грана руралне економије (од туризма). Социјани аспект живота у руралним подручјима смањењем степена изолованости руралних подручја и повећање друштвене интегрисаности.

#### Специфични циљеви:

Стварање нових могућности за запошљавање локалног становништва, значајно повећање шансе за младе и образоване људе за оstanак на тим подручјима. Отварање нових радних места, смањење незапослености.

### **2.7.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)**

Није применљиво.

### **2.7.4. Крајњи корисници**

Крајњи корисници су физичка лица – носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава, правна лица (укључујући предузетнике) регистрована у АПР-у.

### **2.7.5. Економска одрживост**

Није потребна.

### **2.7.6. Општи критеријуми за кориснике**

- Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем на територији општине Неготин;
- Да корисник има регистровано, категорисано сеоско туристичко домаћинство, или собе, са важећим решењем издатим од општинске управе општине Неготин.

### **2.7.7. Специфични критеријуми**

- Да је корисник у претходној години остварио туристички промет – пружио услуге ноћења за најмање 20 гостију (потврда из Туристичке организације Неготин или од

овлашћених туристичких агенција или регистрованих туристичко-угоститељских фирмса којим подносиоц има уговор).

- Уколико подносилац захтева подноси исти у циљу обезбеђивања средстава за санацију и уређење пивница у Рајцу, Рогљеву и Смедереву у туристичко-угоститељске сврхе потребно је да поред потврде о оствареном туристичком промету, достави и услове Завода за заштиту споменика културе из Београда, као и Предмер и предрачун радова дефинисан у складу са наведеним условима Завода.
- Уколико је предмет захтева обезбеђивање средстава за санацију и уређење традиционалних, аутентичних објеката (салаши и старе аутентичне куће) који су у власништву подносиоца и у оквиру сеоског туристичког домаћинства, а у циљу њиховог прилагођавања туристичко-угоститељским потребама, уз захтев и потврду о оствареном туристичком промету, потребно је доставити и Предмер и предрачун радова оверен од овлашћеног пројектанта. Ако наведени објекат није под заштитом Завода за заштиту споменика културе из Београда, а спада у категорију аутентичних објеката старе сеоске архитектуре, услови Завода нису потребни.

## 2.7.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
302.2.	Подршка активностима везаним за рурални туризам

## 2.7.9. Критеријуми селекције

Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења комплетне потребне документације и до утрошка предвиђених средстава за предметну инвестицију. Некомплетни захтеви неће бити разматрани.

## 2.7.10. Интензитет помоћи

Инвестиција 201.3.2: Интензитет помоћи износи: **50%** од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава по кориснику је 75.000 динара

## 2.7.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број поднетих захтева
2.	Број остварених ноћења туриста

## 2.7.12. Административна процедура

Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС, а на основу пријаве - захтева који се подносе Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политike и политike

руралног развоја општине Неготин у 2016. години". Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у службени центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа.

Пре конкурса биће објављено обавештење од стране комисије за све заинтересоване за адаптацију просторија за сеоски туризам, а у складу са важећим правилником, да се пријаве преко услужног центра општинске управе Неготин. Комисија ће обићи сва газдинства која су се пријавила, како би утврдила стање објекта пре и после инвестиције.

Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошака средстава предвиђених за меру. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2016. години из буџета општине Неготин. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој.

Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, **немају право** остваривања финансијске подршке. Сва правна и физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин и биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

## **2.8. Назив и шифра мере: 305. Трансфер знања и развој саветодавства - Унапређење обука у области пољопривреде и руралног развоја**

### **2.8.1. Образложење**

Учесници студијског путовања биће у могућности да посете пољопривредна газдинства и предузећа који се баве пољопривредном производњом, производњом воћа у затвореном и полу затвореном простору, као и посета пољопривредним институтима и њихове огледне плантаже.

Произвођачи ће имати прилику да виде како пољопривредници у европској унији произведене количине пољопривредних производа пласирају на тржиште у свежем стању што је веома исплативо. Тржиште је све захтевније, па су производијачи принуђени да се прилагођавају, почев од сортимента па до укуса поврћа и воћа. И начин гајења поврћа и воћа се полако мења јер европско тржиште тражи еколошки произведену храну, због чега поред досадашњег начина производње све више почињу да се баве и еко производњом.

Пољопривредници из општина Неготин имали би прилику да се директно у пракси увере у предности узгајања поврћа и воћа на отвореном, затвореном и полу затвореном простору. Такође би наши пољопривредници били у могућности да се упознају са интензивним пчеларењем, као и са интензивним виноградарством и винарством.

Пољопривреда и пољопривредник у модерној руралној заједници треба да буду уско повезани са осталим делатностима и занимањима. Планирање свеобухватног развоја мањих руралних целина показало се у европској унији као успешан модел оживљавања и напретка неразвијених руралних крајева.

### **2.8.2. Циљеви мере**

#### **Општи циљеви**

Циљ студијског путовања у иностранству је да се пољопривредници као и остале заинтересоване стране упознају са искуствима у интензивној и еколошки прихватљивој пољопривредној производњи и примерима добре праксе.

#### Специфични циљеви

Едукација и примена савремених метода и мера у пољопривредној производњи.

#### **2.8.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)**

Није применљиво.

#### **2.8.4. Крајњи корисници**

Крајњи корисници су физичка лица регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

#### **2.8.5. Економска одрживост**

Није потребна.

#### **2.8.6. Општи критеријуми за кориснике**

- Да корисник има регистровано пољопривредно газдinstvo уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем на територији општине Неготин;

#### **2.8.7. Специфични критеријуми**

Предност ће имати млади пољопривредници који ранијих година нису били укључени у студијске посете које је организовала општина Неготин.

#### **2.8.8. Листа инвестиција у оквиру мере**

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
305.2.	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

#### **2.8.9. Критеријуми селекције**

Да нису до сада били корисници тематског студијског путовања у организацији општине Неготин.

#### **2.8.10. Интензитет помоћи**

Инвестиција 305.2: Интензитет помоћи износи: **100%** од укупно прихватљивих трошкова. Максимални износ повраћаја средстава по кориснику је 1.500.000 динара.

#### **2.8.11. Индикатори/показатељи**

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број корисника студијске посете

#### **2.8.12. Административна процедура**

Мера ће бити спроведенена од стране ЈЛС. Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години, организује тематску студијску посету за пољопривреднике. Комисија ће након спроведене тендурске процедуре о организовању студијског путовања доставити председнику општине одлуке о избору најповољнијег понуђача (туристичка агенција и

превозник). Председник општине потписује уговор са туристичком агенцијом која организује студијско путовање и са превозником.

## II

О реализацији овог Програма стараће се Општинска управа општине Неготин.

## III

Програм подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Неготин у 2016. години, ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном листу општине Неготин“.

**Број: 320-65/2016-III/07**

**13.април 2016. године**

**Н е г о т и н**

**ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ НЕГОТИН  
ПРЕДСЕДНИК,  
Јован Миловановић, дипл.инж.електротехнике**

## Анекс 1. Идентификациона карта ЈЛС са упутством за попуњавање

Табела 1. Показатељи које је потребно навести у Анексу 1 уводног дела Програма

Назив показатеља	Јединица мере	Вредност, опис показатеља	Година	Извор податка
<b>ОПШТИ ПОДАЦИ</b>				
<b>Административни и географски положај</b>				
Аутономна покрајина	назив	/		Устав РС
Регион	назив	Регион Јужне и Источне Србије		рзс*
Област	назив	Борска област		рзс*
Град или општина	назив	Неготин		рзс*
Површина	км <sup>2</sup>	1.089	2011.	рзс*
Број насеља	број	39	2011.	рзс*
Број катастарских општина	број	42	2011.	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП) <sup>1</sup>	број	/		Правилник
<b>Демографски показатељи</b>				
Број становника	број	37.056	2011.	рзс**
Број домаћинстава	број	13.906	2011.	рзс**
Густина насељености (број становника / површина, км <sup>2</sup> )	ст/км <sup>2</sup>	34		
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 – 100)	%	-14,65	2011.	рзс**
- у руралним подручјима ЈЛС	%	-21,38	2011.	рзс**
Становништво млађе од 15 година	%	11,54	2011.	рзс**

<sup>1</sup> Навести да ли су на територији АП/ЈЛС идентификована насељена места или цела територија општине, односно сва насељена места на територији општине која испуњавају бар један од критеријума наведених у **Правилнику о подручјима са отежаним условима рада у пољопривреди** („Службени гласник РС“, број 29/13) која се могу окарактерисати као подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП), имајући у виду да је МПЗЖС посредством националног стратешког документа препознало потребу да се кроз систем подршке уваже отежавајуће околности за пољопривредну производњу које постоје у овим подручјима.

<b>Назив показатеља</b>	<b>Јединица мере</b>	<b>Вредност, опис показатеља</b>	<b>Година</b>	<b>Извор податка</b>
Становништво старије од 65 година	%	25,97	2011.	рзс**
Просечна старост	година	44,92	2011.	рзс*
Индекс старења <sup>2</sup>		158,18	2011.	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем	%	28,50	2011.	рзс**
Основно образовање	%	28,35	2011.	рзс**
Средње образовање	%	32,87	2011.	рзс**
Више и високо образовање	%	10,28	2011.	рзс**
Пољопривредно становништво у укупном броју становника	%	54,44	2011.	процена
<b>Природни услови</b>				
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	опис	Равничарски и брдско планински		интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа <sup>3</sup>	опис	Смоница, пескуша, песковита иловача , ритска црница, псеводоглеј; I-V класа		интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска, ...)	опис	Умерено-континентална		интерни
Просечна количина падавина	mm	613		интерни
Средња годишња температура	°C	11,1		интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	опис	Реке Дунав, Тимок и велики број мањих река, изражене подземне воде		интерни
Површина под шумом	ha	27.253,61	2011.	рзс*
Површина под шумом у укупној површини ЈЛС	%	25	2011.	рзс*
Пошумљене површине у претходној години	ha	18,50	2011.	рзс*
Посечена дрвна маса	m <sup>3</sup>	14.165	2011.	рзс*

<sup>2</sup> Однос броја старог (60 и више година) и младог (0-19 година) становништва.

<sup>3</sup> Према **Правилнику о катастарском класирању и бонитирању земљишта** („Службени гласник РС“, број 63/2014).

Назив показатеља	Јединица мере	Вредност, опис показатеља	Година	Извор податка
<b>ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ</b>				
<b>Стање ресурса</b>				
Укупан број пољопривредних газдинстава:	број	4.700	2012.	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	број	2.848	2014.	Управа за трезор <sup>4</sup>
- породична пољопривредна газдинства	%	99		
- правна лица и предузетници	%	1		
Коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ)	ha	30.726	2012.	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС	%	28,21	2012.	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало <sup>5</sup>	ha	оранице и баште 21.905 ha; воћњаци 471 ha; виногради 798 ha; ливаде и пашњаци 7.404 ha; остало 154 ha (укупно 30.726 ha)	2012.	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало <sup>6</sup>	ha	жита 14.625 ha; инд. биље 4.004 ha; поврће 286 ha; крмно биље 2.332 ha; остало 658 ha (укупно 21.905 ha)	2012.	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству	ha	6,54	2012.	рзс***

<sup>4</sup> Организациона јединица Управе за трезор на територији ЈЛС.

<sup>5</sup> Окућница, расадници и др.

<sup>6</sup> Цвеће и украсно биље, угари и др.

<b>Назив показатеља</b>	<b>Јединица мере</b>	<b>Вредност, опис показатеља</b>	<b>Година</b>	<b>Извор податка</b>
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом	ha	до сада је урађено 11.375 ha (20.430 парцела) – период 1980.1986.год., а у плану је да се уради још 2.733,40 ha у Радујевцу	2015.	интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удружила	ha	300	2015.	интерни- процена
Пољопривредна газдинства која наводњавају КПЗ	број	459	2012.	рзс***
Одводњавана површина КПЗ	ha	7.000	2015.	интерни
Наводњавана површина КПЗ	ha	410	2012.	рзс***
Површина пољ.земљишта у државној својини на територији ЈЛС <sup>7</sup>	ha	7906	2015.	интерни
Површина пољ.zemљишта у државној својини која се даје у закуп:	ha	4994	2015.	интерни
- физичка лица	%	90		интерни
- правна лица		10		
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела	број	говеда:4.719; свиње:12.368; овце:10.242; козе:2.168; живина:75.626; кош.пчела:12.328 (укупно 117.451)	2012.	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине	број	трактори:8.156; комбајни:356; пр. машине:24.082 (укупно 32.594)	2012.	рзс***
Пољопривредни објекти <sup>8</sup>	број	19.526	2012.	рзс***

<sup>7</sup> Укључујући и утрине и пашњаке који су враћени сеоским заједницама на коришћење.

<sup>8</sup> Пољопривредни објекти за смештај: стоке, пољопривредних производа на газдинству (кошеви за кукуруз, амбари и силоси), и пољопривредних машина и опреме.

<b>Назив показатеља</b>	<b>Јединица мере</b>	<b>Вредност, опис показатеља</b>	<b>Година</b>	<b>Извор податка</b>
Хладњаче, сушаре, стакленици и пластеници	број	22 хладњаче, 6 сушаре, 9 стакленика, 352 пластеника,	2012.	рзс***
Употреба мин. ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља	ha, број ПГ	мин. ђубрива: 18.964ha (4.051 ПГ); стајњак: 1650ha (1.877 ПГ); сп.за заш.биља.: 15.200ha (3.658 ПГ)	2012.	рзс***
Број чланова газдинства <sup>9</sup> и стално запослених на газдинству: (на породичном ПГ : на газдинству правног лица/предузетника)	брож %	10.809 99:1	2012.	рзс***
Годишње радне јединице <sup>10</sup>	брож	4.433	2012.	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника <sup>11</sup>	брож	14	2015.	интерни
<b>Производња пољопривредних производа<sup>12</sup>:</b>	количина			
- биљна производња	тона	42.600 пшеници; 6.400 јечам; 1.200 овас; 61.750 кукуруз; 16.500 сунцокрет; 900 кромпир; 14.400 луцерка; 15.700 др.крмно биље 2.220 јабука 1.200 шљива 8.000 грожђе	2015.	интерни-процена

<sup>9</sup> Укључујући и носиоца пољопривредног газдинства.

<sup>10</sup> Јединица мере која представља количину људског рада утрошену за обављање пољопривредне делатности на газдинству; представља еквивалент рада једног лица, тј. пуно радно време у једној години: 8 сати дневно, 225 радних дана у години.

<sup>11</sup> Навести број регистрованих задружних организација и удружења пољопривредних произвођача, активно функционалних на територији АП/ЈЛС

<sup>12</sup> Остварени обим производње најзначајнијих пољопривредних производа са становишта АП/ЈЛС.

<b>Назив показатеља</b>	<b>Јединица мере</b>	<b>Вредност, опис показатеља</b>	<b>Година</b>	<b>Извор податка</b>
- сточарска производња	т, лит., ком.	8.000 т млека	2015.	интерни-процена
<b>ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА</b>				
<b>Рурална инфраструктура</b>				
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>				
Дужина путева <sup>13</sup>	km	453	2011.	рзс*
Поште и телефонски претплатници	број	16 пошта, 15.652 тел.претплатника	2011.	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>				
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	број	9.752	2011.	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	број	7.540	2011.	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде	хиљ.m <sup>3</sup>	840	2011.	рзс*
Пречишћене отпадне воде	хиљ.m <sup>3</sup>	/	2011.	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>				
Производња и снабдевање електричном енергијом <sup>14</sup>	број	1	2016.	интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>				
Објекти образовне инфраструктуре <sup>15</sup>	број	18	2011	рзс*
Број становника на једног лекара	број	307	2011.	рзс*
Број корисника социјалне заштите	број	2.916	2011.	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>				
Запослени у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде <sup>16</sup>	број	171	2011/2012	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности <sup>17</sup>	број	597	2012.	рзс***

<sup>13</sup> Навести укупну дужину путева на територији АП/ЈЛС (укључујући државне путеве I и II реда и општинске путеве).

<sup>14</sup> Навести број објекта за производњу (хидроелектране, термоелектране и др.), трансформацију и пренос електричне енергије на територији АП/ЈЛС.

<sup>15</sup> Установе за децу предшколског узраста, основне и средње школе, високе школе и факултети на територији АП/ЈЛС.

<sup>16</sup> На пољопривредним газдинствима и привредним друштвима, предузетицима, установама, задругама, организацијама и др.

<sup>17</sup> Осим пољопривредне, а у вези су са газдинством (нпр. прерада пољопривредних производа, рурални туризам, активности у шумарству, обрада дрвета, народна радиност, производња енергије из обновљивих извора, узгој рибе и др.).

<b>Назив показатеља</b>	<b>Јединица мере</b>	<b>Вредност, опис показатеља</b>	<b>Година</b>	<b>Извор податка</b>
Туристи и просечан број ноћења туриста <sup>18</sup> на територији ЈЛС	број	4.049 туриста; 2,2 пр.бр.ноћења	2011.	рзс*
<b>Трансфер знања и информација</b>				
Пољопривредна саветодавна стручна служба	да / не	Да	2016.	интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем <sup>19</sup>	број	120 одобраних ПГ+ 800 осталих ПГ, 34 FADN, 7 огледних, 1 органско.	2016.	ПССС Неготин

РЗС\* - „Општине и региони у Републици Србији“, Републички завод за статистику, [www.webrzs.stat.gov.rs](http://www.webrzs.stat.gov.rs)

РЗС\*\* - Попис становништва 2011, Републички завод за статистику, [www.webrzs.stat.gov.rs](http://www.webrzs.stat.gov.rs)

РЗС\*\*\* - Попис пољопривреде 2012 (Књига пописа 1 и Књига пописа 2), Републички завод за статистику, [www.webrzs.stat.gov.rs](http://www.webrzs.stat.gov.rs)

<sup>18</sup> Домаћи и страни.

<sup>19</sup> Навести број одобраних пољопривредних газдинстава која се интензивно прате више пута годишње и број осталих пољопривредних газдинстава која се укључују у саветодавни систем на друге начине, углавном преко учешћа на групним предавањима и кроз повремене посете саветодаваца пољопривредним газдинствима.

